

PROJEKT BESZÁMOLÓ

"MERIT" című GINOP-3.3.3-17-2017-00035

MODERN
VÁLLALKOZÁSOK
PROGRAMJA

www.vallalkozzdigitalisan.hu

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	3
Bevezetés	4
1. Megvalósítási helyszínek	3
2. A célcsoport meghatározása, bevonása	4
3. Foglalkozások	5
3.1. A csoportlétszám megválasztása	5
3.2. A foglalkozások helyszínének kialakítása	5
3.3. Szakemberek, társadalmi segítő bevonása	5
3.4. Motiválás	6
4. A megvalósítás apró nehézségei	6
Befejezés	6
Módszertani útmutató	7
Bevezetés	7
1. Milyen a jó MENTOR?	7
2. MERIT-Mentor	7
3. Kiemelten érzékenyen kezelendő területek:	8
4. Lépések sorra.....	9
5. Sanyi ezért, Józsi bácsi teljesen másért akarja, nem beszélve Arankáról.....	11
6. Mentorból-dementor	11
7. Mentorok mentora, szupervizor, hálózat, segítő....legyen!	12
A Projekthez kapcsolódó mellékletek	13
Módszertanhoz kapcsolódó mellékletek	16

Jelen projekt sajátossága, hogy a gyakorlat közben épül, alakul, feltételezve sem, hogy a projekt időszak végére eléri végleges formáját. A projekt egy lehetséges megközelítést vázol fel, mely lehetőségeket nyit a továbblépésre. A kutatási módszer a célcsoportra reflektál. A célcsoport nem „meghatározott személytelen tömeg-szereplője” a projektnek. Konkrét megfogalmazások, ötletek, érzések és viszonyok általi puzzle darabok. Minden egyes terület, más-más megközelítést, megszólítást igényel. Az átadni kívánt információt személyessé kell tenni, megtalálni azt a pontot, ahol az egyén nyitottá, befogadóvá válik a projekttel kapcsolatban. A program feladata az igényteremtés illetve, igény frissítés. Szükséges a honnan jött, hova tart kérdésre való válasz megközelítőlegesen ismerete, a legalkalmasabb MOST beavatkozási pont megtalálása.

A célcsoport, csoport, mint meghatározás ebben a relevanciában nem helytálló, általánosítást és homogenitást feltételez. A kimenetnél, a projekt cél esetében kezelhető csoportként a kiválasztottak összessége. Azon személyek összessége, akik a projektben való részvétel által és a cél, jelen esetben a digitális kompetencia fejlesztése során válnak csoporttá. A csoport egyénekből épül fel, az egyének mind-mind teljesen más megközelítési módszert igényelve, személyre szabott használati útmutatóval ellátva válhatnak a projekt eredményt hozó elemévé. Ebből adódóan ez a projekt a projekt időszak leteltével nem tekinthető lezártnak, hiszen eredményessége a nyomkövetés, pozitív visszacsatolás útján válik láthatóvá. Máshogy fogalmazva: a jelen projekt által létrehozott „termék” nem a végleges cél, mint inkább befektetés a cél elérése érdekében.

A projekt alatt szerzett tapasztalatok összegyűjtése nem csak felsorolásra, bemutatásra hivatott, a projekttagok szándéka, hogy a bemutatott gyakorlatokból, hibákból és hiányosságokból, jó gyakorlatokból a szakmapolitika levonja a megfelelő következtetéseket és a megoldást sürgetve tegye meg a kellő lépéseket.

A szándék szerint egy “másfajta” bemutatása következik a MERIT projektnek, eltérve a megszokott tökéletes projektkép bemutatásától. Kifejezetten a program által felbukkanó hiányosságok, a módszertani ballépések, a szemantik gondolkodás megnyilvánulási formái kerülnek előtérbe, keresve és felvázolva a lehetséges megoldásokat. Mindemellett természetesen a stabil technikák, jó gyakorlatok is szerepet kapnak, de fontosnak tartjuk megfogalmazni és láthatóvá tenni az eleve eredménytelenné ítélt kezdeményezéseket a fölösleges lépéseket és a parttalan kísérleteket. Emellett kiegészítésként a mentorok-segítők számára készült egy módszertani útmutató, melyben a gyakorlati tapasztalatokra épülő technikák, gyakorlatok összessége alapján egyfajta eszközenszert bocsátunk használatra.

BEVEZETÉS

MERIT” című GINOP-3.3.3-17-2017-00035 azonosító számú projekt
Időtartam: 2018.06.01 – 2019.04.09

A projekt célja komplex, modell értékű felzárkóztatási program kialakítása és közösségi megvalósítása, digitális jólét mentorok bevonásával, hogy a digitális világból kimaradó állampolgárok váljanak nyitottá a digitális kompetenciáik fejlesztésében. A projekt hatóköre négy megyére, Heves, Baranya, Jász-Nagykun-Szolnok, valamint Békés terjed ki, célcsoportunk az itt főként kisebb településeken élő felnőtt – és idős – lakosság, akik nem rendelkeznek digitális alapkompétenciákkal – jellemzően az IKER szint szerint nem érik el a 2. szintet, 45 év feletiek, vidéken élők, illetve álláskereső, esetlegesen inaktívak akikben megfelelő motivációs programmal megteremthetjük a nyitottságot a digitális eszközök kipróbálására, használatára, digitális kompetenciáik fejlesztésére.

Ütemezés:

- Q1 kommunikációs lehetőségek kialakítása
- Q2 workshopok szervezése és lebonyolítása, iteráció indítása, továbbfejlesztés
- Q3 workshopok szervezése és lebonyolítása, iteráció indítása, továbbfejlesztés, fehérkönyv kialakítása, és véglegesítése
- Q4 workshopok szervezése és lebonyolítása, fehérkönyv használata – Projektzárás

A MERIT ismeretlen és kihívásokkal teli program, hiszen a célok és mérföldkövek rendszere nem szabott határt sem a településekre/ térségekre illeszhető feladatrendszernek, sem annak a megvalósítására alkalmazott módszertannak, így lehetőség nyílt a program során kísérletezni, az esetleges zsákutcákat elhagyni, új utakat keresni. A program rugalmassága ismeretlen, kihívásokkal, ugyanakkor lehetőségekkel teli kereteket biztosított arra, hogy szintetizálni lehessen a társadalomfejlesztés, az esélyteremtés és digitális kompetencia fejlesztés területén szerzett tapasztalatokat, becsatornázni az ezen ügyek metszéspontjába illeszhető ötleteket és felmérni a településen/térségben manifesztálódott vagy látens módon jelenlévő igényeket; és ezekre közösségi válaszokat megfogalmazni.

A GINOP-3.3.3-17-2017-00035 számú MERIT program elsődleges célja az online kormányzati, közigazgatási és e-egészségügyi szolgáltatások terjedésének és a digitális jólét megteremtésének elősegítése országos, illetve helyi civil és szakmai szervezetek támogatásával, továbbá, hogy praktikus tudást adjon át, hátrányos helyzetű településen élő embereknek, ahol már van lehetőség számítógép használatra van internet hozzáférés, de a lakosság egyáltalán nem, vagy csak nagyon alacsony szinten használja információszerezésre a technológiát. Kérdés a továbbiakban az akadályok felmérése, a gazdasági, technikai, kulturális vagy „mentális blokk-ok” feltérképezése volt. Kiemelt hangsúlyt fektettünk a jó gyakorlatok disszeminációjára, mentorok továbbképzési lehetőségének kialakítására.

Digitális jólét mentorok és kommunikációs szakemberek bevonásával megvalósított workshopokon/közösségi eseményeken, kialakított célcsoport specifikus mikro – szemléletformálást és tanulást támogató – tartalmak, online és offline felületek, események kialakítására és megvalósítására került sor.

1. Megvalósítási helyszínek

A megvalósítási helyszínek részletes bemutatása a mellékletben található. A MERIT projekt központi irodája (fő megvalósítási helyszín) Pécsset működtött, míg a program négy megvalósítási helyszínen zajlott.

- Alsómocsolád
- Egerszalók
- Gyula
- Tiszatenyő

A megvalósítási helyszínek lélekszámban, gazdasági adottságaiban és más társadalmi, szociális, kulturális jellemzőkben alapvetően eltérőek. Érdekes a program során látni, a mentor beszámolók alapján megtapasztalni, ez a különbség milyen különbözőségeket igényel a megközelítés, bevonás módszertanában.

2. A célcsoport meghatározása, bevonása

A program célkitűzését ismerve kijelenthetjük, hogy hazánkban a lakosság többsége valamiképpen alkotója a meghatározott célcsoportnak. Az IKT eszközök használata, általában a digitalizáció, távoli és ismeretlen a többség számára. A program sikerességét, a bevonás eredményességét azonban nagymértékben meghatározza az emberek nyitottsága, hajlandósága, igénye az új megismerése iránt.

A hátrányos helyzetű csoportok (különös tekintettel az alacsony státuszúakra, illetve az idősekre) körében jellemző a társadalmi passzivitás, amely a fejlesztő tevékenységektől, programoktól való elfordulásban, illetve az azokban való alacsony részvételben is megmutatkozik. Az időskorúak esetében az újtól való félelem, idegenkedés is nehezíti a digitális világ elfogadását, megismerését.

A digitális tudás elsajátítása előtti akadályok felmérése, a gazdasági, technikai, kulturális vagy „mentális blokk-ok” feltérképezése mindenképpen erős személyes jelenlétet igényel a mentor részéről. A célcsoport bevonásakor tehát a felkereső tevékenységnek – részben egyfajta szociális munkának – kell szerepet kapnia. A személyes beszélgetés, meggyőzés sokkal hatásosabb (főleg egy kistérségben), mint a helyi faliújságon, újságban, elektronikus médiában stb. történő megjelenés, hirdetés. A jó tapasztalatok is tudnak olyan gyorsan és hatékonyan terjedni, mint a rossz hírek. A jó kapcsolatok és azok ápolása illetve a hitelesség természetesen elengedhetetlen és elvárás a toborzó mentor felé. A személyes felkeresés előtt segítségre vannak a helyi „véleményvezérek”, akik több csoportot is ismernek, így tudják, hogy kik azok a személyek, akik potenciálisan a célcsoportba tartoznak, tartozhatnak. A személyes felkeresés történhet a célcsoport otthonában, illetve olyan terekben, ahol a célcsoportból több személy is jelen van. Ezen

helyeken már a kitelepülés is szerepet kaphat. A megismerkedés, majd azt követően a program ismertetése jó indulást biztosít. Számos ilyen tér van, az iskolától az idősök otthonáig. Az iskolai fórumok lehetőséget adnak arra, hogy a különböző, a digitalizációval kapcsolatos kérdéseikre a szülők választ kapjanak. Mivel a fiatalok veszélyeztetettek a digitális világban, a szülők könnyen elérhetőek a gyermekük miatt is.

Ezen terek megtalálása mindig település függő. Az adott település függvényében meg kell találni azokat a tereket, ahol felkereső tevékenységgel lehet a legkönnyebben elérni a célcsoportot. A terek változatosságára példa a gyulai projekthelyszín, ahol sokan vannak a vallásukat rendszeresen gyakorlók. Ezért itt például az egyházi programokhoz kötődően (az őszi evangélizációs hét, karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó alkalmak, családi istentiszteletek, ökumenikus imahét) is sikerült kapcsolatokat kiépíteni, majd személyes, kiscsoportos beszélgetéseket kezdeményezni, majd ezzel egyidejűleg bevonni a célcsoportot. A MERIT program keretein belül lehetőség nyílt a legkülönbözőbb programokon (pl. Idősök Hónapja nyitó rendezvény, Adventi Gyertyagyújtás vagy éppen NMI tanulmányi kirándulás) a MERIT bemutatására és a céljai ismertetésére. A különféle rendezvényeken történő bevonáskor, vagy a bevonás előkészítésekor számos módszer alkalmazására nyílik lehetőség: a személyes beszélgetéstől a különféle játékokig.

A kitelepülés másik formája a célterületen működő más szervezet által szervezett eseményekhez való csatlakozás, a projekt bemutatása, népszerűsítése a minél szélesebb körű elérés biztosítása érdekében. Ahhoz, hogy egy kitelepülés fejlődni tudjon, meg kell találni a településvezetőket, a civil közösségeket, megnyerni a közösségeket, hogy legyenek segítségre abban, hogy a digitális írástudatlanság és az ebből származó társadalmi kirekesztettség csökkenjen. Ez a fajta kitelepülés tehát segítheti az egyes helyi projektek továbbélését. Disszeminációval, a helyi szervezetek bevonásával, azok módszertani megerősítésével elérhető, hogy a különböző tevékenységek akkor is folytatódjanak, ha a jelen projekt munkatársai elhagyják az adott települést.

Természetesen a településméret függvényében érvényes más eszközöket is előtérbe hozni: a projekt népszerűsítése és eredményeinek, a rendelkezésre álló projekt tárgyát érintő tartalmak disszeminálása a helyben szokásos és rendelkezésre álló eszközrendszeren keresztül – szórólap célcsoportokhoz juttatása, honlap, Facebook, előadás, hírlevél stb.

3. Foglalkozások

3.1. A csoportlétszám megválasztása

A foglalkozásokat mindenféleképpen alacsonyküszöbű szolgáltatás során, vagy ha ez nem lehetséges, akkor minimálisan legalább ahhoz kapcsolódóan kell biztosítani (leszámítva természetesen a kitelepült foglalkozásokat, például idősök otthona esetében). Ez egyúttal azt is jelenti, hogy rendszeresen működőnek, és nyitottnak kell lennie. Ugyanakkor ez a nyitottság nem mehet a munka rovására, tehát törekedni kell, hogy az adott foglalkozások létszáma ne feszítse túl a munka kereteit.

A célcsoportot alkotó hátrányos helyzetű csoportok képzése, felzárkóztatása összetett feladat. Ezért érdemes nagyon kis létszámú csoportokban a foglalkozásokat megtartani, hogy a személyes kontaktus mindvégig erős maradjon. 5-6 fős csoportokban érdemes a fejlesztéseket végezni, hiszen a legtöbb célcsoporttag otthonában nem állnak rendelkezésre eszközök, nincs számítógép, laptop, okostelefon. A résztvevők egy része idős, akik sok esetben türelmetlenebbek, nehezebben tűrik a többiek lassúságát, vagy éppen saját hibája bosszantja.

Szem előtt kell azt is tartani, hogy nem egy szinten van a tudásuk. A megszólított célcsoportok előzetes beszélgetés és teszt alapján alapvetően két csoportra oszthatók. Az egyik csoportnak IKER 1 szintű képzésre van szüksége, azért hogy a saját digitális eszközeinek az egyszerű, begyakorolt funkcióit önállóan is tudja majd használni. A másik csoportnak, akik már több tapasztalattal rendelkeznek, IKER 2 szintű képzés javasolt, hogy a digitális eszközeiket önállóan működtetni tudják, megismerjék az egymással kapcsolatban lévő funkcióit, és egy több lépésből álló műveletsort, feladatot önállóan is végre tudjanak hajtani.

3.2. A foglalkozások helyszínének kialakítása

Minden településen szükség van egy olyan térre, ahol az emberek hozzáférhetnek az okos eszközökhöz és az internethez. Ugyanakkor ezekben a terekben rendkívül fontos a jó légkör kialakítása, hogy jól érezzék magukat, hiszen ez jelentős motiváló erő a további munkához. Nem egy esetben ezek a „képzések” inkább motivációs programok, ahol egyébként a jó hangulat, beszélgetések egészítették ki a bemutatókat.

A fentebb említett alacsony küszöbű szolgáltatásokhoz kapcsolódó foglalkozások erősítik a bevonak megjelenésének rendszeresítését, a találkozások száma ezzel jelentősen növelhető. Sokszor a társaság miatt jelentkezik egy-egy célcsoporttag, mivel sok településen például nincs idősök otthona és nincs kivel beszélgetnie, nincsenek rokonai, vagy nagyon távol élnek. Ezen foglalkozások tehát a társas lét kereteit is megeremtik. Így ezért is fontos, hogy a helyszín otthonos, biztonságot jelentő legyen.

3.3. Szakemberek, társadalmi segítő bevonása

Kell egy hely, de kell legalább egy ember is, aki a helyet működtetve elérhetővé teszi a szolgáltatásokat.

Fontos, hogy a mentor rendelkezzen azokkal a kompetenciákkal, ami szükséges a célcsoport megszólításához. A program során kialakított mentori és mentor-koordinátori rendszer működése nagyban segítette a projekt eredményességét. A projektben dolgozók közötti kapcsolattartás intézményesített formái, a mentortalálkozók, vagy szakmai napok, lehetőséget biztosítottak a visszacsatolásra, a felvetődő kérdések, feladatok, tapasztalatok átbeszélésére, a jó gyakorlatok átadására. Ugyanakkor ezeken a szakmai napokon az is egyértelművé vált, hogy jelentős különbség van mentor és mentor között a szakmai felkészülést tekintve. Fontos lenne megfelelő, egyenszilárd mentorhálózat kialakítása. A DJP mentorok kiválasztásánál, alkalmazásánál szükséges egy minimum bemeneti szint az IKT eszközök használatának területén. Emellett

fontos a tanulás iránti elkötelezettség is. Egy mentornak már a bemenetnél képesnek kell lennie önirányított tanulásra digitális környezetben, és a munkája során lehetőleg már az első évben el kell érnie a DIG-COMP. 2.1 4-5-ös szintjét vagy az IKER szerinti 4-es szintet. A mentorok felkészítése, megfelelő képzése a programok biztos háttérének biztosításához elengedhetetlen. A mentorok széleskörűbb felkészítésére van szükség, amelyben prioritást kell kapnia a toborzás, bevonás módszertanának is. A legtöbb település esetében az önkormányzatok jelentős anyagi problémákkal küzdenek, így az önkormányzatnak sokadik helyen szerepel csak a közművelődés. A projekt során folyamatosan keresni kell azokat az alkalmakat, amikor a településvezető(ke)t, döntéshozókat az ügy melletti elköteleződésre lehet bízni.

3.4. Motiválás

A motiváció, az első hívó szó jelentős szereppel bír a program során. Ahhoz, hogy motiválni lehessen valakit, elsősorban az érdeklődését kell felkelteni. Az érdeklődését pedig csak úgy tudjuk felkelteni, ha van némi fogalmunk érdeklődési köréről, hobbijairól, stb. A megfelelő mentor kiválasztása, a barátságos projektter kialakítása, a jól felépített foglalkozási rend mind-mind motiváló erővel bír. Egy-egy jó gyakorlat, bevált módszer bemutatásával könnyen felkelthető a célcsoport érdeklődése. Emellett ugyanakkor rendkívül fontos a személyes sikerélmény rendszeresen biztosítása is.

A szolgáltatási palettán szereplő szolgáltatások körének, illetve maguknak a foglalkozások módszertanának is alkalmazkodnia kell a manifesztálódott igényekhez. Az igénybe vevők ötleteit, javaslatait örömmel kell fogadni, evvel lehetőséget biztosítani arra, hogy az igénybe vevők alakítói és formálói is legyenek a projektnek.

4. A megvalósítás apró nehézségei

A mentorok munkáját segítő háttérdokumentumok, eseményszervező – és utókövető sablonok megfelelőek, támogatják az egyéni munkát, azonban feleslegesek a túladminisztrált, a célcsoportot terhelő elvárások. Az elégedettségmérő kérdőívek kitöltetése például nagy energiaráfordítást igényel (nem csoda, hogy az önkéntes kitöltők aránya 10%). Emellett a visszatérő célcsoport esetében felesleges lehet az elégedettségmérő kérdőív folyamatos kitöltetése.

Továbbá, a program eredményességének vizsgálatánál nehézséget okoz, az utókövető sablon hiányossága, illetve nem megfelelő szerkesztése, hiszen a programokon részt vevő személyek között átfedések is lehetnek. A számadatoknál nem egyértelműen meghatározható, hogy összességében hány ember vett részt konkrétan a különböző programokon. Az utókövető sablon kialakításánál törekedni kell a számadatok egyértelmű behatárolására.

Befejezés

Érzékelhetően nagy az űr a digitalizáció területén a társadalom egészét tekintve. Sok feladat és kihívás sorakozik a mentor előtt. A kihívások enyhítése céljából létrejövő digitális kompetenciafejlesztések egyre inkább éreztetik jótékony hatásukat. Folytatása tehát szükségszerű, hiszen az IKT eszközök és szolgáltatások igénybevétele minden vonatkozásban javítja az érintettek életminőségét és munkaerő-piaci elhelyezkedési lehetőségeit. Jól és biztosan látjuk, hogy napjainkban ennek több szempontból is egyre inkább felértékelődő szerepe van.

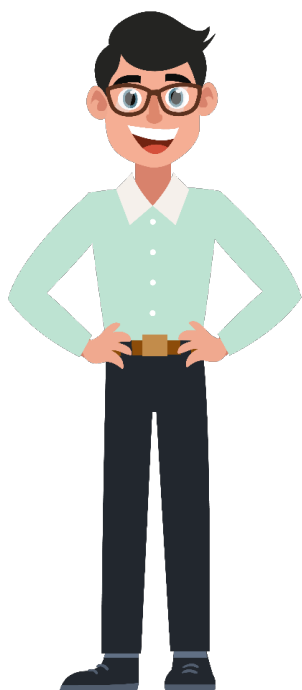
Akik eddig nem csatlakoztak, vagy keresték az utat a digitális világhoz, az azért történhetett meg, mert nem volt igényük rá. Persze sokan azt állítják, hogy azért nem történt meg, mert lehetőségük nem volt. Ha hosszabb időre tekintünk vissza, eMagyarország hálózat – jelenleg DJP pontok –, a TÁMOP 2.1.2 program digitális kompetencia fejlesztési lába, ha rövidebb időre, a jelenleg is futó GINOP 6.1.2. digitális szakadék csökkentése program, vagy az időügyi program hozzáférhető/elérhető (volt) az érdeklődők számára.

Éppen ezért a jelen legnagyobb kihívása az igényteremtés, minden más csak ezután következik.

“A projekt egy lehetséges megközelítést vázol fel, mely lehetőségeket nyit a továbblépésre” – mely továbblépés a program során feltárult problémák és akadályok ismeretében, a lehetséges válaszokat és megoldásokat megtalálva biztosított. Így kezdődhet az igényteremtés!

BEVEZETÉS

látomás meglátom amit mutat sz hallom és meghallom amit mon-
dasz érzem és megérezem habajvan figyelék az apró jelekre is érthető vagyok-
hogy tud megérteni mikas zándékaim türelemmel fordulok hozzá nem ha-
gylak magadra segíteniszeretnék

1. Milyen a jó MENTOR?

- elkötelezett
- empátikus
- igénye van a tudásmegosztásra
- irányt mutat, nem irányít
- kérdezni és hallgatni is tud
- önzetlen
- őszinte és konstruktív
- inspiráló
- pozitív szemléletű
- közösségépítő
- ismeri saját határait

1.2. Mit tartok feladatnak mentorként az adott cél érdekében?

- meglátlak és „felismerlek”
- próbállok minél jobban megismerni, megtudni hogyan kapcsolódhatok az „életedbe” a programmal, hogyan tudok a legegyszerűbben segítséget adni
- próbállok a megszokott hétköznapokból ”kicsit felrázni”, kimozdítani. Megmutatni, hogy vannak, lehetnek igényeid és lehetőségeid, annak kiszolgálására
- próbálom felkelteni az érdeklődésedet, nem elriasztani az új, ismeretlen dolgoktól
- figyelmes vagyok és türelmes, szem előtt tartva, hogy itt vagy valamiért, hogy tanulj, hogy új ismereteket szerezz. Nem tanultad eddig, nem tudod, mit hogyan is kell tenni, ezért nem vagyok türelmetlen és elégedetlen
- a célom, hogy minél több hasznos dolgot bemutassak és megtanítsak neked, amivel a hétköznapjaid egyszerűbbé és színesebbé válhatnak
- mindenképp szem előtt tartom, hogy az új tudást biztonsággal használd és felhívom figyelmed a veszélyekre is
- nem állítom, hogy kizárólag, önmagában csak ez az egy út van. Elindítalak, hogy később megtalálhasd te magad a számodra fontos, hasznos utat
- a célom, hogy legyen részed új élményekben, hogy saját magad fedezhess fel új ”világokat” és örülj a sikerednek
- nem zúdítok rád értelmezhetetlen, bonyolult dolgokat és nem hagylak magadra. Segítek a továbbiakban is

.....és mindenek előtt arra törekszem, hogy egy nyelvet beszéljünk! A **megértés** számomra nagyon fontos, értsd, tudd, hogy mit mondok! Fontos, hogy gátlások nélkül merj kérdezni, hiszen tanulni jöttél!

2. MERIT-Mentor

Egy jól működő projekt előfeltétele a megbízható, kritikus mentor és a jó mentorra igényes projektstáb, aki biztos benne, hogy a mentorok személye, a projekttagok közötti kapcsolat, biztosítja a projekt eredményességét.

A Mentornak mindenképp tisztában kell lennie saját kompetenciáival és bírótűrképességével. Első és nagyon fontos lépés felmérni a saját energiáit, korlátait. A mentor szerepe kulcsfontosságú egy-egy projekten belül, az ő személyisége bizonyosan meghatározza a program eredményességét. A munkája folyamatos jelenléte igényel, a mentor, mint megnevezés, önmagában is a támogatást, segítség állandó biztosítását a bizalom meglétét jelenti. Egy jó mentor „mindig kéznél” van és mindig lehet rá számítani. Ez azonban teljes embert igényelve megköveteli azt az önmagukkal szembeni kritikus gondolkodást, hogy valóban alkalmas-e, valóban 100%-ban tudja teljesíteni a rá szabott feladatokat. Ténylegesen el kell jutni arra az önmagukkal szembeni kritikus és őszinte átgondolásra munkájuk kapcsán, ahol a projekt fontossága felülírja az egyén érvényesülését. A kritikus és őszinte gondolkozásnak a munka folyamán végig fontos szerepe van, az időben felismert akadályok, korlátok, problémák kezelése szintén a projekt eredményességét segíti, annak hiányában félkész munkák születnek, melyek a program megvalósítására természetesen negatív hatással vannak.

A Mentor ismeri a célcsoportot, tudja, hogyan milyen módon közelít és szólítja meg őket. Nagyon fontos a célcsoporttal való első találkozás. Hogyan kerül bemutatásra a program, hogyan tudjuk érthetővé tenni a program által kínált lehetőséget.

Egy nyelvet beszélni!

3. Kiemelten érzékenyen kezelendő területek:

A mentor számára lényeges, hogy a projekttel kapcsolatban, egyértelmű megfogalmazások, egyértelműen kitűzött célok és feladatok legyenek meghatározva. Eredményes a projekt abban az esetben lesz, ha a mentor tisztában van saját feladatkörével és átlátja a rá szabott teendőket. Egyes projektek esetében a projektidőszak alatt tapasztaltak során, a módszerek és technikák, a tervezett programok rugalmasan változhatnak, alakulhatnak, mind-mind igazodva, támogatva a projekt cél eléréséhez vezető utat, azonban a projektben megfogalmazott elvárásoknak, indikátoroknak a megfogalmazott elsődleges célnak teljesülnie kell. Jelen projekt esetében a célcsoportok elérése, bevonása és motiválása különböző megközelítési technikákat igényeltek. Ezen technikák az adott programtól és a programon megjelenő célcsoport összetételétől erősen függött. A klasszikus hármas egység szerinti feladat a mentor munkájában: motiváció/bevonás az érdeklődés fenntartása és a nyomkövetés, de számos tapasztalat azt mutatja, nehéz úgy motiválni embereket, ha nincs meg hozzá a kellő igény.

Milyen igények lehetnek? Egyáltalán tudják-e az egyre elnéptelenedő, elöregedő, tömegközlekedés és minden más, helyben nem elérhető szociális, és egészségügyi alapszolgáltatások, köznevelési intézmény nélküli településen élő emberek, hogy miről nem tudnak? Vagy egyszerűen csak konzerválódnak a szürke nap-naputánságba, ahol egy-egy jégkrémes autó visító hangja töri csak meg a csendet. A feladat, pl. az ilyen körülmények között élő emberek érdeklődésének felkeltése. Persze a kérdések, további kérdéseket generálnak: szükség van-e minden egyes ember bevonására, használunk vagy ártunk?

De, láthatóan szükséges egy új “feladatot” a mentor vállára tenni nulladik lépésként:

igényteremtés / igényfrissítés!

4. Lépések sorra.....

4.1. Megtalálás/bevonás

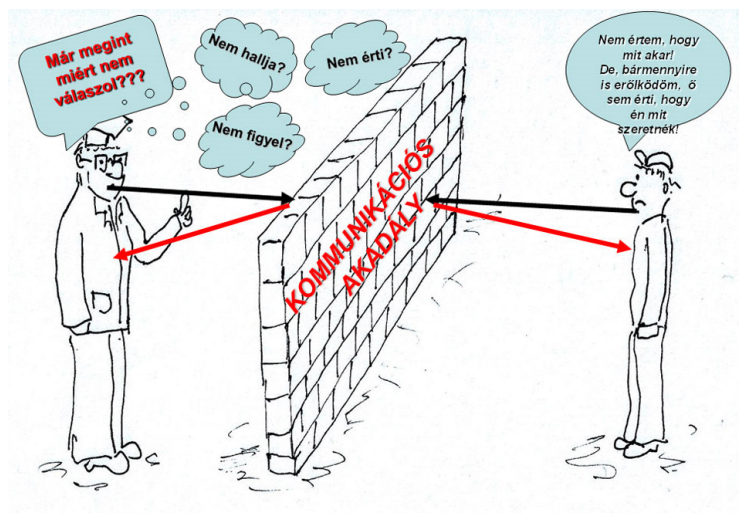
Első lépés a célcsoport beazonosítása. A gyakorlat azt mutatja, hogy a mentor ebben az esetben, nagyobb rálátással bírva, kissé tágíthatja a kört és nem tart merev határokat.

A mentor személyisége, megközelítési technikái a munka során folyamatosan kulcsfontosságú. A célcsoporton belüli más-más egyének különböző megszólítási technikákat igényelnek. Ezen technikák alkalmazásához ismerni kell az egyének családi, szociális, gazdasági, társadalmi jellemzőit. Egy kevés lélekszámú kis településen reális lehet az a kép, hogy a választott mentor, akár személyesen ismeri a lakosokat, azonban egy nagyobb település vagy város tekintetében ez lehetetlen. Ebben az esetben a helyi civil szervezetek a szociális hálózati szereplők, az oktatási intézmények bevonása hasznos lehet. Egy nagyváros esetében a területi felosztások is eredményesek lehetnek, ha minden felosztott területnek lehet találni szakértő munkatársat. Lényeges szerephez jutnak az időszakos projekttalálkozók, ahol ezen egyes területek szakértői beszámolnak tevékenységeikről, megosztják és megbeszélik problémáikat, nehézségeiket. A mentor a projekt során szembesülhet olyan akadályokkal melyre az adott pillanatban nem tudja a megfelelő választ, megoldást. Ezek a mentortalálkozók alkalmasak egymás támogatására is egyfajta "vérfrissítő" szerepe is lehet, kicsit felrázva a mentorokat az esetlegesen monotonná váló munkából.

A beazonosítás utáni lépés az ún. behívás/bevonás. A tapasztalatok szerint - és természetesen ez is erősen lakosságszám függő - az egészen egyszerűtől a bonyolultabb technikákig alkalmaznak módszereket behívásra a mentorok.

Nehéz feladatként mutatkozott a különböző társadalmi, szociális háttérrel rendelkező, különböző szinten iskolázott egyénekkal való kommunikáció. A kommunikáció és a megértés kapcsán nyilvánvalóan különbséget kell tennünk, pl. a több iskolát, egyetemet végzett, illetve már az általános iskolát elhagyó jelenleg is munkanélküli egyén között, kerülve a diszkrimináció bármilyen megnyilvánulását. Bár a digitális kompetenciák fejlesztést tekintve, akár mindketten a "kezdő szinten egyformán" állnak, a kommunikációt tekintve, fontos szem előtt tartani bizonyos alapkompenciákat.

4.2. Kommunikáció

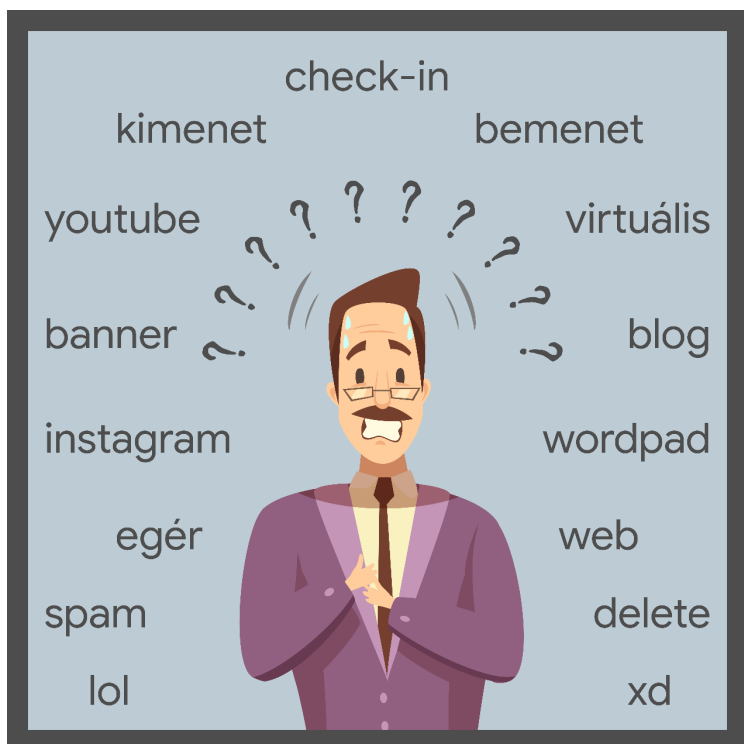
Miféle téglák alkotják a falat?

"Hirtelenszótár"

Termékpozíció optimalizálásért felelős
logisztikai manager - árufeltöltő/raktáros
Anyagmozgatási szakreferens/átviteli technikus - rakodómunkás
Egynyomvonalú kézierőgép technikus - kubikos
Higiéniai manager asszisztens - takarító
Hulladék manager, szakreferens - kukás, hulladékszállító

Fontos a célcsoport számára átadni kívánt információ egyértelmű megfogalmazása: a mondanivaló többféle módon értelmezhető; nem mindig egyértelmű, hogy mit akar az üzenő mondani. Lehetőség szerint kerülni kell az idegen szavakat, a nyakatekert kifejezéseket, mindenképp a legegyszerűbb megfogalmazást célszerű alkalmazni. Gyakran találkozni olyan a célcsoportot alkotó egyénekkal, akiknek az írás és olvasás is nehezen megy. Ezt elsősorban észre kell venni és a továbbiakban ehhez mérten átadni a kívánt tartalmat. Ezen kívül számos olyan, az információátadást gátló tényezőt is figyelembe kell venni, mint pl. az idős emberek esetében gyakran előforduló nagyothallás vagy rosszabb látás, fáradékonyság.

Olyan támogató környezetet kell teremteni, amiben a célcsoport tagjai merik vállalni magukat, mernek feltenni kérdéseket. Ez mindenképp fontos a mentor munkájában, hiszen megerősítés, visszacsatolás nélkül hamis képet kaphat az átadott információ biztos célbajutását illetően. Nagyon fontos tudni: megértette-e a célcsoport az információt, úgy értette-e meg, ahogy azt mi szeretnénk?

Egyszóval a mentornak biztosítani kell azt a minden területen teljes, kiegyensúlyozott, nyugodt környezetet, ahol biztos lehet abban, hogy az átadni kívánt információ egészében eljut a célcsoport összes tagjához.

4.3. Érzékenyítés... szemléletmódváltás

A program által tapasztaltak alapján egyértelműen kijelenthetjük, alapvetően szükség van egyfajta szemléletmódváltásra. Az emberek többségének a digitális világ egy rémséges, idegen "félteni kell tőle" mumus. A tapasztalatok alapján azonban az is kijelenthető, hogy csupán az ismeretlenségből adódó félelem ez, mely számos más területen is érzékelhető, gondoljunk csak a digitális tananyagot nem használó pedagógusra, aki az "én nem értek hozzá, már nem tudom megtanulni" hangzó mondatok mögé bújva nyugtatja magát. Sokszor láthatóan csak az a bizonyos első lépés megtétele hiányzik, hogy szembenézzünk a mumussal. A mentornak feladata a bizonyos első lépésre való felkészítés, a "beavatás" megkönnyítése. A mentornak kifejezett feladata, hogy figyelemmel kísérje és segítse az egyént, miután megtette az első lépéseket.

Szükség....

A célcsoportot bizonyosan a szükségletek szerint is feloszthatjuk. A pedagógusokat tekintve a szakma előbb-utóbb (hazánkban sajnos már fényévekkel lemaradva és megkésve) megköveteli a változást. Megfelelő támogatás nélkül azonban érthetően nehezen váltanak a pedagógusok, félve elhagyni megszokott szerepkörüket. Nincs kielégítő, kiépített támogató környezet konkrétan az oktatás területe felől, sem a családi környezet irányából, és a vállalkozások, a későbbi munkaadók irányából sem. Nincsenek a gyakorlatban tett konkrét lépések, a modern pedagógia módszereit támogató határozott javaslatok, eszközök. Még mindig csak kezdeményezések vannak, egy-egy területen születendő jó gyakorlat és annak preferálása, pályázati támogatásból megvalósított kisebb-nagyobb lépések a modern pedagógia útja felé.

A mentornak talán egyik legnehezebb feladatai közé tartozik a pedagógusok megközelítése és bevonása. Tanult és épp a tudást átadó embernek "megmondani mit-hogyan" mindig nehéz. Eleve elzárkózik és dacosan falat épít maga köré a pedagógusok többsége. Egy részénél még mindig távolságtartó magatartást látunk a digitális tananyagok a „más” oktatási módszerek, egyáltalán az IKT-eszközök használata kapcsán. Számos kérdés felmerül a témával kapcsolatban, amivel a pedagógusoknak szembe kell nézniük.

- Hogyan tudjuk kezelni új tudásterületek felértékelődését?
- Mi a megoldás arra, hogy a sikeresen alkalmazható módszertani, technológiai eszközök használatában a tanulók látványosan felkészültebbek lesznek tanáraiknál?
- Hogyan lehet kezelni azt a helyzetet, hogy a formális (iskolai) és nem formális információszerzés rivalizálása élesedik, ráadásul az utóbbihoz kapcsolódó hozzáférési lehetőségek hihetetlen gyorsan bővülnek?
- Hogyan lehet az esélyegyenlőség és a méltányosság kérdését kezelni ebben a helyzetben?
- Mit lehet majd kezdeni az iskolával szemben támasztott társadalmi, gazdasági, iskolahasználói (szülő, diák) elvárások változásával és a mainál is lényegesen jelentősebb mértékű differenciálódásával?
- Hol marad majd a családi támogatás, a többségükben digitálisan analfabéta szülők hogyan támogathatják gyermekeiket?
- Mennyire nyomon követhető a biztonságos internethasználat, a biztos és hiteles tartalmak használata?

A pedagógus társadalom az IKT-eszközök használatával kapcsolatban, általában a virtuális világról való nézeteiben, láthatóan megosztott. Vannak modern pedagógiai módszereket alkalmazó, az innovációra nyitott pedagógusok, akik folyamatosan képzik magukat, így nem szabnak határokat diákjaiknak sem. Másrészt viszont még mindig nagyon sok tanár ragaszkodik a hagyományos poroszos oktatási rendszerhez, a klasszikus tábla-tanár-diák felálláshoz. Ez az oktatási forma azonban már egyértelműen kijelenthető - rombolja a gyerekek önkifejezését, önállóságát, tanulni tudását és kiül mindenfajta kreativitást. A merev ragaszkodás nem biztos, hogy meggyőződésen alapszik, sokkal inkább az újtól való félelem a nemtudás és az a bizonyos első lépés megtételének hiánya mögé bújt alibi. A mentornak hangsúlyozniuk kell a pedagógusok felelősségét, mert a gyerekek, fiatalok használják az internetet, de nagyon fontos kérdés, hogy mennyire tudatosan teszik azt. Fontos lenne tudniuk, hogyan keressenek, milyen tartalmakat, hogyan tudják saját munkájukat segíteni az eszközök használatával. Fontos lenne a tudatos felhasználás. Nincs támogatói oldal, sem a család, sem a pedagógus társadalom nem rendelkezik azzal a tudással, amivel a gyerekeiket biztonságban tudhatja a virtuális világ, a nagy "mumussal" szemben. Így magukra maradnak, sok esetben rabjai lesznek egy olyan világnak, ami rendkívül veszélyes is lehet.

A modern, színes pedagógiai módszerek ismeretével és bemutatásával a mentor felkeltheti a pedagógus érdeklődését. A pedagógusoknak be kell látniuk, kötelező számukra megismerni, amit a diákjai jobban ismernek, ahogy azt is el kellene fogadniuk, hogy ők is tanulhatnak saját diákjaiktól. Mindemellett természetesen saját munkájukat is megkönnyítheti az IKT-eszközök használata.

5. Sanyi ezért, Józsi bácsi teljesen másért akarja, nem beszélve Arankáról.....

A pedagógusok nehéz helyzete abból adódik elsősorban, hogy az innovációra való hajlandóság, nem csak saját érdekük, hanem egyfajta kényszerpályán mozogva kötelességük is, hiszen a "jövő nemzedékének" legteljesebb felkészítése a feladatuk.

A célcsoport színes összetételéből adódóan, természetesen jelen vannak azok a személyek is, akik a maguk szórakoztatására, saját hétköznapi igényeit kielégítve használják az internetet. Lehet ez bevásárlás, filmnézés, zenehallgatás vagy éppen valamelyik közösségi oldal használata. A terepen tapasztaltak szerint az idősebb korosztály számára pl. elsődlegesen a gyakran külföldön tartózkodó unokákkal, rokonokkal való kapcsolattartásban ad segítséget. A fiatalabb korosztály egy része szélesebb területen él a net által nyújtott lehetőségekkel. A szórakozás a vásárlás, ügyintézés, közösségi oldalak, mind szerepelnek palettájukon. A projekt által szerzett gyakorlati tapasztalatok mankóként szolgálhatnak a jövőt tekintve, hiszen a mentornak lehetősége van ezen tapasztalatok alapján finomítani a megközelítési technikáin a behívás fortélyain.

6. Mentorból-dementor

DANGER

A MENTOR láthatóan rendkívüli személy, rengeteg olyan tulajdonsággal, kompetenciával bír, ami utat nyit az emberek felé. Az egyik ilyen fő és nagyon fontos jellemző tulajdonsága, hogy türelmes, türelemmel, megértéssel közelít, nem "felülről" erőszakosan próbál híveket gyűjteni. Nagyon fontos ez, hiszen az utóbbi megközelítés gyakorlatával, könnyen taszító, idegesítő alakká válhat, így az adott projekt is eredménytelen és használhatatlan lesz.

7. Mentorok mentora, szupervizor, hálózat, segítő....legyen!

Érezhetően elengedhetetlen szerepe van egy mentornak. Az előző fejezetekben a mentor, minden szükséges és jó tulajdonsággal rendelkezik, mindenre fogékonyra és képessé vált. Emberi mivoltából adódóan, azonban egy mentor is lehet fáradt, elégedetlen vagy éppen, destruktív. Az elvárások egy mentorral szemben maximálisak, ezért nagyon fontos, hogy a mentor számára is legyen egy mankó, egy segítő, akár egy jól működő mentorhálózat, ami folyamatos, biztos, háttérrel ad számára. Ahogy a mentor egy-egy projekt során jelen van, így jelen kell lenni mögötte, friss tudást, módszertant átadó képzésekkel, vagy éppen a kiégést megelőzendő támogatással. Fontos az olyan képzések prioritása, ahol elsajátítható a probléma kezeléshez szükséges kompetencia, fejleszthető a szemlélet és önismeret. A mentor úgy tud sikeresen, eredményesen dolgozni, ha ő maga is kiegyensúlyozott, szakmailag felkészült. Egy mentor úgy tudja magával ragadni a célcsoportot, ha ő maga is elhivatott, hisz abban, amiért dolgozik és van ereje a meggyőzésre.

1. A PROJEKTHEZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

Szervezett programok és azokon való részvétel

Alsómocsolád:

Esemény neve	Időpont	Várható létszám	Valós létszám	Átlag-életkor	Célcsoportba tartozik	Célcsoport megoszlása	DJP-be mentek az esemény miatt
Mikrotérségi Közösségfejlesztők Szellemi Műhelye	2018.09.12	9	9	46	2	időskorú	8
Mágocsi Nyugdíjasok Látogatása	2018.09.12	35	37	68	35	időskorú	37
EFOP- Lépés-Váltás az Észak- Hegyháti Mikrotérségben Projektnyitó Rendezvény	2018.09.13	60	34	47	9	4 alacsony státuszú közfogl, 5 időskorú	47
Idősek hónapja nyitórendezvény	2018.10.01	60	39	78	39	időskorú	39
Fókuszcsoportos beszélgetés idősekkel	2018.10.02	20	32	80	32	időskorú	32
Mikrotérségi Közösségfejlesztők Szellemi Műhelye	2018.10.10	9	9	46	2	mélyszeg, álláskereső, munkanélküli	8
DJP Mentorok Fóruma	2018.10.14	18	16	42	6	1 roma, 2 fő 50+, 3 köz-fogl.	12
Fókuszcsoportos beszélgetés a mélyszegénységben élőkkel, kompetenciafejlesztés	2018.10.15	10	6	44	6	mélyszeg, álláskereső, munkanélküli	6
Idősek kompetenciafejlesztés	2018.10.23	20	20	75	20	időskorú	20
Mikrotérségi Közösségfejlesztők Szellemi Műhelye	2018.12.06	9	8	42	2	mélyszeg, álláskereső, munkanélküli	8
Digitális Kompetenciafejlesztés a térség polgármestereinek és jegyzőinek	2018.12.07	10	10	48	3	60+	10
Kerekasztal beszélgetés a XXI. századi családokért konferencia	2018.12.11	60	60	-	32	alacsony státuszú közfogl, időskorú	60
Dél-Dunántúli NMI Irodák munkatársainak tanulmányútja	2019.01.07	25	20	40	7	55+, köz-foglalkoztatott	20
Civil tervezőnap 2019.	2019.01.08	20	14	40	4	55+	14
Neumann Népfőiskolai Kollégium szellemi műhelye	2019.01.09	20	18	40	4	55+	18
Térségi humán fejlesztő programok koordinációja	2019.01.10	20	17	48	6	55+	17
Mikrotérségi Közösségfejlesztők Szellemi Műhelye	2019.01.16	10	10	45	3	55+	10
Jövő Szövő Műhely	2019.02.02	20	19	45	9	55+, mélyszegénység	19
Mikrotérségi Közösségfejlesztők Szellemi Műhelye	2019.02.13	10	11	47	3	55+	11
Fókuszcsoportos beszélgetés a mélyszegénységben élőkkel, kompetenciafejlesztés	2019.02.18	10	10	39	9	mélyszegénység	9

1. A PROJEKTHEZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

Egerszalók:

Esemény neve	Időpont	Várható létszám	Válós létszám	Átlag-életkor	Célcsoportba tartozik	Célcsoport megoszlása	DJP-be mentek az esemény miatt
Szüretindító bortúra és falunap	2018.08.24						
Digitális írástudás kompetencia- fejlesztés	2018.09.05	14	14	49	8	időskorú, munkanélküli, mozgássérült	14
Digitális írástudás képzés	2018.09.27	15	23	50	8	időskorú, munkanélküli, mozgássérült	28
Szent Mihály napja	2018.09.29	200	120	51	90, ebből bevonva 41	fele időskorú	-
Országos könyvtári napok	2018.10.3/4/5	3*15	59	43	?	óvónő, anya, gyerek	60
Idősek napja	2018.10.18	120	181	71	175	időskorú, mozgássérült, alacsony státuszú, kisebbség	110
Márton nap	2018.11.10	200	500	69	200, bevonva 65	időskorú, alacsony státuszú	-
Online gyermek, offline szülő	2018.11.13	20	21	35	21	alacsony végzettség, roma asszonyok	19
Mentorok klubja	2018.11.14	12					
Borkorcsolya napok	2018.11.24	200	300	40	120, ebből bevonva 62	alacsony státuszú munkanélküli	-
Civil kerekasztal	2018.11.28	12				civilház vezető, polgármester, civil szervezet vezető a résztvevő	-
Adventi program	2018.12.12	60	60	40	-	önkormányzati dolgozók	60
Mikulás hintó	2018.12.06	200					
Költséghatékony marketing	2019.01.09	60	36	47	36	apartman-tulajdonosok	70
Sportolók karácsonya							
Magyar Kultúra Napja							
Digitális alapkompentencia képzés	3 alkalom januárban	6	7	59	7		7
Boros-Toros							
KultÚrházak éjjel-nappal							
Okos eszközök használata	2019.01.31	16	12	61	11	időskorúak, alacsony vagy hiányzó digitális írástudással	

1. A PROJEKTHEZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

Gyula:

Esemény neve	Időpont	Várható létszám	Valós létszám	Átlag-életkor	Célcsoportba tartozik	Célcsoport megoszlása	DJP-be mentek az esemény miatt
50 éves születésnap	2018.09.15	15	11	58	11	időskorú	15-20
Gazdafórum	4 alkalom januárban	60-70	192	60	nem releváns	vegyes	100/alkalom
Toborzás	2018.09.26	15	8	42	8	munkanélküli, HH	25
Nekünk már sikerült	2018.11.19	10	10	30	8	anya, rendsz. szoc. ellátásban részesülő	10
Mentálhigiénés Egyesület	2018.12.18	6-8	6	42	6	rendsz. szoc. ellátásban részesülő	6
Álláskeresők	2018.10.19	15	11	30	9	vegyes	15
Ki mit tud?	2018.11.30	15	8	53	8	vegyes	15
A változás elkezdődött	2019.02.01	150					
Tanárok és diákok olimpiája	2019.12.08	30-40	35	35	28	HHH családok	65
Mi is az a DJP?	2019.10.17	8-10	8	25	8	HHH családok (roma)	8

Tiszatenyő:

Esemény neve	Időpont	Várható létszám	Valós létszám	Átlag-életkor	Célcsoportba tartozik	Célcsoport megoszlása	DJP-be mentek az esemény miatt
Közösségek Tiszatenyőn	2018.02.26	18	18	50	18	idős	18
Édi a média?	2018.11.27-2018.12.03					(nagy-)szülők	
Falunap	2018.08.25					idős	
Advent	2018.12.09-2018.12.16					szülő, képv. test tag	
Digitalizáció az aktív idősekért	2019.01.22					idős	
Grafikások	2019.10.05					szülők	
Szülői Közösség	2019.09.19	15	10	30	10	szülők	-

2. MÓDSZERTANHOZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

1. számú melléklet - Alsómocsolád

A település:

<https://www.google.com/maps/place/Als%C3%B3mocsol%C3%A1d,+7345/@46.3076406,18.2012511,13z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x-474298b914eaa929:0x400c4290c1e942018m2!3d46.313518!4d18.2481993>

További, érdekes megnézni információ:

<http://turizmus.alsomocsolad.hu/>

MERIT a helyi mentor megfogalmazásában:

„Mi, az itt élők hisszük és valljuk, hogy a jövőnk az összefogásunkra épül és a cselekvőképességünktől függ, jövőképünk szerint: Alsómocsolád egy XXI. századi, élhető, barátságos, értékeit őrző és megújító, a helyi gazdaságból gyarapodó, lakói számában növekvő, innovatív kistélepülés.”

Napjainkban Alsómocsolád község 280 lelket számlál, közülük 82 fő 65 éven felüli, 47 pedig 18 év alatti, klasszikusan aktív korú népességbe jelenleg 196 fő tartozik, demográfiai jellemzőink igazodnak a Dél-dunántúli régió népességének korösszetételéhez. A természetes szaporodás gyakorlatilag stagnál, de hosszútávon egyértelműen a népesség fogyása a jellemző

Alsómocsolád stratégiai gondolkodása

Célunk az, hogy Alsómocsolád község fejlesztése tudatos, módszeres stratégiai gondolkodás mentén történjen, mely hatására Alsómocsolád nem vegetáló, hanem a globális versenyhelyzetben tényezőként megjelenő, élhető településsé válhat.

A cél elérése érdekében a község minden szereplőjének – állampolgárok, gazdasági szervezetek, civil szervezetek – bevonásával kidolgoztunk egy újfajta önkormányzati modellt, melynek fókuszában a stratégiai menedzsment intézményesülése, a közösen megfogalmazott jövőkép áll. Jövőképünk megalkotása a Falufejlesztési Társaság mentorálásával indult 1991-ben, majd 1992-ben a JPTE Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Intézetének oktatói és hallgatói támogatásával folytatódott. A folyamat 2000-ben a Civil Társadalom Fejlődéséért Alapítvány modellkísérletében teljesedett ki, a DEAL (Development Actions Locally) program keretei között. A DEAL olyan közösségfejlesztő tevékenység, amely az egy földrajzi területen élő emberek közös cselekvési potenciáljának, állampolgári részvételének növelésére irányul. 2008-ban az Alsómocsoládi Baráti Körének „Közös ügyeink” programja keretein belül körjegyzőségi hatókörűvé vált.

Küldetésünk: „Olyan élhető, a polgárai által védett, megbecsült és szeretett település létrehozása, mely megtartja népességét, visszavonzza elszármazottait. Válaszol a kor kihívásaira. Keresi és megtalálja kitörési pontjait. Emberi léptékek szerint fejlődik. Folyamatosan megújul. Nyitottá, érdekessé és vonzóvá teszi a települést ország-világ számára. Felkutatja azokat a lehetőségeket, melyek helyi, térségi és szélesebb igényeket is tudnak gazdaságosan szolgálni.”

Alsómocsolád IKT helyzetképe

Az információs és kommunikációs technológiák (továbbiakban: IKT) alkalmazása, ahhoz köthető kompetenciák fejlesztése a térségben, különösképpen Alsómocsolád községben élők számára kifejezetten fontos.

Településünkön az informatikai eszközökhöz való közösségi hozzáférés, a Teleház 1997-ben történt megnyitása által? biztosított. A számos digitális kompetencia fejlesztő programunk hatására a gyermekek és fiatalok korcsoportja csaknem teljes számban, a középkorúak és idősedők innovációra és változásra érzékeny rétege képzés szinten használja az IKT eszközöket, a mindennapjaik szerves részévé vált. Ugyanakkor az idős korosztály, az aktív korúak egy része – különösen igaz ez a megélhetési nehézségekkel küszködőkre és inaktívakra – nem képes az eszközök és az általuk elérhető információk használatára, feldolgozására önállóan, így kihasználatlanok a számukra különösen fontos Internet adta lehetőségek, az információkhoz és szolgáltatásokhoz kizárólag az eTanácsadók, a DJP mentorokon keresztül jutnak.

A MERIT program és a párhuzamosan megvalósuló GINOP 3.3.1. program előrelépést hozott a hátrányos helyzetű csoportok körében. Ugyanis a digitális alapkompétencia elsajátítása következtében a minőségi internethasználat tudásának birtokába jutottak. Ezzel pedig a digitális eszközök és szolgáltatások (különös tekintettel az e-közzszolgáltatásokra, e-egészségügyi szolgáltatásokra) lettek népszerűbbek és elérhetőbbek a körükben.

A MERIT program és a párhuzamosan megvalósuló GINOP 3.3.1. programon keresztül rendkívül eredményesen sikerült időseket elérni, amin keresztül bemutatásra került a MERIT program, illetve a digitális kompetenciafejlesztés időügyi kérdéseinek megvitatására is sor került. Mindez jelentős mértékben előmozdította az időskorúak digitális kompetenciáinak fejlődését, és ezen eszközök népszerűségét.

2. számú melléklet - Egerszalók

A település:

További, érdekes megnézni információ:

<https://www.termalfurdo.hu/telepules/egerszalok-32>

MERIT a helyi mentor megfogalmazásában:

Mentorként és e-tanácsadóként fontosnak tartom a digitális írástudás fejlesztését. Fontos látnunk és megtudnunk, hogyan járulhatunk hozzá az információs technológiák térnyerésével kialakuló társadalmi kihívások megoldásához, a versenyképesség növeléséhez, a munkanélküliség csökkentéséhez, a társadalmi kohézió és az állampolgári részvétel növeléséhez, valamint az életminőség javításához, hogyan segíthetjük a településeink lakóit, a digitális írástudás terjesztését.

A MERIT projekt első hallásra nagyon megfoghatatlannak tűnt és nehezen álltam rá arra, hogy a mindennapi, nekünk természetes eseményeket, tevékenységeket dokumentáljam, számszerűsíthető eredményeket tudjak a tapasztalatok mellé rögzíteni.

Igyekeztem a rám bízott feladatokat eredményesen végezni, az ügyfeleket, környezetemet nyitottabban figyelni, milyen irányú tevékenységgel, kommunikációval tudom leginkább elérni a célcsoportot, hogyan tudok hatékonyan dolgozni a projektben. A DJP hálózatban megyei mentorként is dolgozom, így gyakran más kollégákkal is elbeszélgettem a felvetődő kérdésekről, feladatokról, tapasztalatokról, jó gyakorlatokról. A projektben résztvevő mentorokkal is régebb óta dolgozunk együtt, így nem okozott nehézséget egymás között megbeszélni az aktualításokat, felmerülő problémáinkat. A szakmai napok nagyon fontosak számomra, nem csak az eddigi eredmények, a további teendők, vagy a visszacsatolások megbeszélése miatt, hanem azért is, mert egyre inkább értelmét láttam a közös munkának, jó volt együtt gondolkodni, megerősítést és új lendületet adtak ezek az alkalmak.

Idővel a háttérdokumentumok, eseményszervezők, utókövető sablonok is könnyen használhatóvá váltak és a megosztott anyagok, elérhető videók jó lehetőséget kínáltak az egyéni munkára.

A projekt elején sok energiát fordítottunk a bevonásra. Nem mozgolódtak a közösségi tereken sem. Különböző rendezvényeken motivációs programokat tartottunk, kipróbálva többféle módszert, a személyes beszélgetésektől a különféle játékokig; mígnem annyian álltak sorban képzésre várva, hogy nem győztem (győzőm) kielégíteni az igényeket. Az elérni kívánt célcsoport nagyon szerteágazó és nehéz meghúzni a határokat. Az aktív lakosok és vendégek közül elég sok embert sikerült elérni, viszonylag sokat sikerült bevonni valamilyen képzésbe, bizonyos szintű kompetenciafejlesztést elérni náluk. A helyi lakosok körében sokan maradtak, akiket "nem találtunk" meg. Közöttük olyanok is vannak, akik nem csak digitálisan írástudatlanok...

Egerszalókon két DJP pont működik, mindkettőnek a vezetője vagyok, de más-más célcsoporttal dolgozunk. A Faluházban elsősorban a rászoruló lakosság, még a Turisztikai Iroda DJP Pontján a falusi vendéglátók, őstermelők, helyi kézművesek, kisvállalkozók kezét kell megfognunk, segítenünk a mindennapi létüket az IKT adta lehetőségekkel. Ez a tevékenység látványosabb, sokkal hamarabb érezhető az eredményessége, a faluvezetés is jobban elismeri, gazdasági érdekként tartja számon, ugyanakkor az érintettek sok pozitív visszajelzéssel erősítik a tevékenységünket.

A MERIT program kapcsán DJP mentorként úgy érzem, képesnek kell lennünk választ adni, energiákat mozgósítani a faluközösség problémáinak megoldására, a társadalmi kihívásokra, mint pl. a digitális szakadék csökkentésére kompetenciafejlesztéssel, az élethosszig tartó tanulásra való ösztönzéssel, közösség fejlesztéssel, célcsoportok-, kkv-k segítésével, mindemellett magas szintű kultúráközvetítéssel.

A MERIT program jó lehetőséget nyújtott mindennek a tudatos tervezésére, kezelésére, hogy közös célunkat hogyan valósíthatjuk meg; továbbgondolva a digitális szakadék csökkentéséhez vezető utakat, feladatokat. Ez a munka nem volt teljesen zökkenőmentes. Úgy gondolom, a feladatunk elején mozgolódtunk. Megcéloltuk, részben meg is szólítottuk mai és lehetséges ügyfeleinket – különös tekintettel az „elérhetetlenekre”, kitaláltuk elérésük és bevonásuk legjobb módszereit, az ehhez szükséges teendőket kipróbáltuk a gyakorlatban, és az eredményességét vagy eredménytelenségét, tanulságait igyekeztünk dokumentálni, megosztani.

A projekt során 20 programot valósítottam meg. több embert szólítottam meg, vontam be, mint amennyit valójában fejleszteni tudok munkaidőmben, a képzések, tanfolyamok újabb és újabb igényeket, alkalmakat generálnak, így számomra a projekt még jó darabig biztosan folytatódik, a projektben résztvevő kollégákat megismerve így lesz ez Kerecsenden, Alsómocsoládon, Tiszatenyőn, és Gyulán is.

2. MÓDSZERTANHOZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

3. számú melléklet - Gyula

A város:

<http://www.gyula.hu/>

További, érdekes megnézni információ:

<https://www.visitgyula.com/latnivalok>

MERIT a helyi mentor megfogalmazásában:

Az eltelt projektidőszakban végig jelen voltam azokon a rendezvényeken, amelyeken megjelent a kijelölt célcsoport. A kitűnőre sikerült szórólapok terjesztése folyamatos volt részemről. Azok a személyes beszélgetések, amelyeken sikerült a projektről – céljairól, feladatairól – beszélgetnem a célközönséggel, felejtethetlenné. Észrevétlenül motiválni, a digitális eszközök és használatuk megismertetésére felhívni a figyelmet, az akadályok felmérését, a gazdasági, technikai, kulturális vagy „mentális blokk-ok” feltérképezését végezni felelősségteljes feladat, kihívás volt számomra, mivel egy kispolgári városban/városból az egész megyében végeztem ezt a feladatot.

Könnyítette azonban a feladatomat, hogy mint a DJKK volt Megyei Vezetője a DJP mentorokkal szoros kapcsolatot ápolok. Kapcsolati tőkém így ezen a téren is igen nagy. A mentorképzésen is részt vettem, amelyen szerzett újabb ismereteimet is be tudtam kapcsolni a MERIT projektbe. Örülök annak, hogy a hónapok alatt, a különböző rendezvényeken választ kaptam arra a kérdésre, hogy melyek azok a piac képes készségek, és milyen (újjonnan születő) szakmákban várható szakemberkereslet az elkövetkező években? Megtudtam azt is, hogy nő a kereslet az analitikus képességet igénylő munkakörök iránt.

A MERIT projektelemek jól kidolgozottak, megtarthatók. A szakmai lépések logikusak. Amikor a projekt elindult, egyre inkább erősödött bennem az az érzés, hogy nem voltam előrelátó olyan téren, hogy a „viharsarkiságot” ne Gyulára terjesszük ki, hanem akár Dél- vagy Északkelet – Békés megyére. Ez utóbbi településeken nagyobb mértékben lehetett volna a célcsoportot elérni.

Megbizonyosodtam azonban arról, hogy a jövőben az élethosszig tartó tanulás még fontosabb lesz. Ez a tanulás itt már nem a hagyományos oktatást jelenti, hanem a digitális kompetenciák fejlesztését, a digitális írástudatlanság mérséklését, hiszen egyre inkább a technológiát használjuk arra, hogy megtaláljuk a legmegfelelőbb információforrásokat. A gyors információáramlás miatt a tudás naprakészen tartása lesz az oktatás elsődleges feladata.

A digitális fejlesztések sikeres véghezvitele a társadalmi előrelépés fontos eszköze lehet, tágabb értelemben a digitalizáció szolgálja az emberek biztonságát.

4. számú melléklet - Tiszatenyő

A település:

<http://tiszatenyo.hu/new/>

Merit a helyi mentor megfogalmazásában:

A digitalizáció és annak a helyi lakosok körében való megismertetésével, népszerűsítésével közel nyolc éve foglalkozom. A modern iskolaépületben helyet kapott községi könyvtár kulcs helyet foglal el a település életében.

Tiszatenyő, az alföldi kistelepülésekre jellemző módon, az utóbbi években több változáson ment keresztül. A digitalizáció ezt a környezetet sem kerülhette el, nyilvánvaló volt, hogy a lakosság körében is népszerűsíteni kellett és kell folyamatosan ezt a területet. Helyi pedagógusként két évtized alatt megismerhettem a lakosság demográfiai összetételét, szociális helyzetüket, digitális kompetenciáikat.

A célcsoportok tekintetében a szülők mutatják a legszokásosabb képet. Munkanélküliek, alacsony iskolázottságúak éppúgy megtalálhatóak, mint a képzettebbek.

Érzékelve a lehetőséget vettünk részt először 2012-ben a TÁMOP 2.1.2 projektben. A nyelvtanulás mellett még kevesebben gondolták a projektben rejlő informatikai oktatás lehetőségét. Ahogy a településen kiépült a vezetékes internet hálózat, úgy nőtt meg az igény az informatikai készségek fejlesztésére is. Ezt felhasználva indultak helyi szinten a GINOP 6.1.2 „Digitális szakadék csökkentése” projekt keretében képzések. A célcsoportok kibővültek az idősekkel, és a digitálisan alacsony képzettségűekkel.

Tanárként napi szinten fontosnak tartom a tanulók digitális kompetenciafejlesztését. Nemcsak informatika órákon, a grafikai alkotás területén is. A könyvtár és DJP Pont jó terepnek bizonyult egy igazi „multikulti” délutánhoz.

A projekt kapcsán kiemelném a számomra legfontosabb pozitívumokat: Eddig mindig a képzésekkel csábítottuk a lakosokat a digitalizáció irányába. Itt teljesen más az út, bár a cél ugyanaz. Szemléletformáló előadásokkal, tájékoztatókkal is célt érhetünk. Persze elengedhetetlenek a képzések is, de először több akadályt is le kell küzdeni. Főleg az időseknek nehéz feladat ez, de talán ők a leghálásabbak, ha fogjuk a kezüket, támogatjuk őket.

Örültem, hogy részt vehettem a találkozókön, engem személy szerint kizökkentett a megszokott közegemből. Teljesen új impulzusokat kaptam. Másképpen, több oldalról is megközelíthető egy mentor munkája. Jó látni, hogy bár lehet hasonlóak a problémák, mégis egy-két jó ötlet, innováció megvalósulása hogyan segíti az adott közösséget. A találkozók tematikája jól felépített volt. Mindig hangzottak el új törekvések, lehetőségek.

PROJEKTBEZÁMOLÓ
MERIT” című GINOP-3.3.3-17-2017-00035

